

İKV BİLGİ NOTU

GOOGLE'IN AB GENELİNDE TELİF HAKKI ÖDEMESİ

Nagehan Nur Uysal, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Komisyonu, telif haklarına ilişkin düzenlemeleri gözden geçirmek üzere 2016 yılında bir paket hazırlayarak kamuoyuna duyurdu. Bu paketin içerisinde yer alan Dijital Pazar Telif Hakları Yönergesi 2019 yılında yürürlüğe girdi.¹ AB üye ülkelerinin bu yönergeyi 6 Haziran 2021 tarihine kadar kendi iç hukuklarına aktarmaları gerekiyordu.

Yönerge Neleri İçeriyor?

Yönergenin en dikkat çekici hükümleri şu şekildedir:

- Veri ve Metin Madenciliği İstisnası
- Basın Yayıncılarına Tanınan Bağlantılı Haklar
- Online Platformlarda İçerik Filtreleme Yükümlülüğü

Bilgi analizi ve bilgiye erişimde veri ve metin madenciliğine başvurulmaktadır. Bu süreçte başkalarına ait telif unsurlarının kullanılması telif ihlalinin meydana gelmesine sebep oluyor. Veri ve Metin Madenciliği İstisnası Yönergesi ile yaşanması olası telif ihlalinin önüne geçilmeye çalışılıyor. Yönergedeki bu istisnanın önemli bir noktası ise yalnızca araştırma kuruluşları tarafından kullanılabilir olması. Basın Yayıncılarına Tanınan Bağlantılı Haklar Yönergesi ile AB’de basın yayıncılarına bağlantılı hak statüsü verilerek çoğaltma ve umuma erişimi sağlama hakları tanındı. Yeni haklar çerçevesinde, *Google*, *Facebook* ve *Instagram* gibi bilgi toplumu hizmet sağlayıcıları ve sosyal medya platformları tarafından basın içeriklerinin izinsizce ve ticari amaçla kullanımı yasaklandı. Yine bu platformlara yapılan yüklemelerde telif hakkının ihlaline girecek pek çok içerik yer alıyor. Dolayısıyla, bu yönerge ile telif haklarının ihlali konusunda bahsi geçen platformlara düşen sorumluluk artıyor.²

---

¹ Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN> (Erişim Tarihi: 23.05.2022).

² AB Dijital Tek Pazar Telif Hakları Yönergesi: <https://fikrimulkiyet.com/ab-dijital-tek-pazar-telif-haklari-yonergesi/> (Erişim Tarihi: 23.05.2022).

Ayrıntılı Bilgi için Bkz: <https://fikrimulkiyet.com/tag/telif/>

Google için Telif Hakkı Ödemesi Gündemde

Google tarafından 11 Mayıs 2022 tarihinde yapılan açıklamada Avrupa'daki 300 medya kuruluşu ile yapılan görüşmeler sonucunda bu kuruluşlara telif hakkı ödemesi yapılacağını, diğer kuruluşlarla da görüşmelerin devam ettiği ve önümüzdeki günlerde telif hakkı ödemesi yapılacak kuruluş sayısının artacağı belirtildi. Hatırlanacağı üzere 2021 yılında Fransa *Google* şirketine ülkesindeki haber içeriği üreticilerine telif haklarını ödemediği gerekçesiyle 500 milyon avro ceza kesmişti. Şimdilik Fransa, Almanya, Macaristan, Avusturya, Hollanda ve İrlanda'daki haber içeriği üreten şirketleri kapsayan bu kararın önümüzdeki günlerde ilgili AB yönergesine uyum sağlayan diğer ülkeleri de kapsamı bekleniyor.

Türkiye ile Anlaşma İmzalanmalı

Google, tarafından açıklanan bu karar sonrası Türkiye'deki haber içeriği üreticilerinin de telif haklarını alıp alamayacakları tartışılmaya başlandı. Yetkililerin konuya dair görüşleri, Türkiye'de kullanıcıların en çok tercih ettiği arama motoru olan *Google*'ın Avrupa ülkelerine verdiği telif ödemelerinin benzer uygulamasını Türkiye için de yapması gerektiği yönünde olsa da şirket ülkemizdeki yasal düzenlemelerin buna uygun olmadığını iddia ediyor.

Dijitalleşmenin hızla ilerlediği bu süreçte 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na dijitalleşme ile ilgili kapsamlı içeriklerin eklenmesi gerekiyor. Söz konusu yasal düzenlemenin konunun uzmanları ve toplumun ilgili kesimleri ile istişare halinde hazırlanması ve AB mevzuatının yakından izlenmesi büyük önem taşıyor. Dijital platformların telif hakkı ödemelerini yapmasının internet ortamındaki haberciliğin gelişmesine ve daha özgün içeriklerin oluşmasına katkı sunacağı akıldan çıkarılmamalı.